

Մանկանի Էջիւար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՕԳՈՍՏՈՍ 31 ՉԱՐԵՄՊԻՀ

ՆԻՒՄԷՐՈ 137

Մանկանի Էջիւար համար 6 եւնի սէնտէ 300
հիւսիս վերին, սէնտէ գրքի, բաժնի փարաք տախի
իւնտէ օլարագ, 200 զէ՝ օլուպ, ալթը 100 զէ՝ օլա-
ճագ, վէ նիւսիւսի տախի 50 տը փարաք սալթըրագ տըր :

Իւնտէրն պէհէր սալթըր իւն, պի-
րինճի տէֆատա 5, իւրի տէֆատա 2,
վէ իւնտէրն վէ սալթըր տէֆատա 1
էր զուրուշ ալթըրագ տըր :

Մէրթուպ վէ սալթըր, Պէյ օլուստա տօղըւ եւլա-
519 նիւսիւսի տախի 1 ԷՎԱՏՏԸ ՉԵՐԱՏ Թապիւ-
նէրնտէ, Կարապետ 8. Փանսեանէ կէստէ ըրէճէ ք տիւր :

ԻՍԹԱՆԳՈՒ
ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԵՅՅԵ

Օգոստոս 50	Էն եւլաքէք	57-20
» »	Էն ալաղը	55-15
» »	Գարանտը	55-10

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅՅԵ

Էջիւարն բօլթիգա ուֆուգու
կիւնտէն կիւնտէ պիւ պէրապըրդ բէյտա
իթմէյէ, վէ էմիլիթի ամմէ հասը օլա-
րագ, ֆօնտօլար եւլաքէքէքէ, վէ ըս-
գօնթօլար տիւշմէքէ պաշաւըրդ տըր :

Մուհարէպէյի մալիւմէտէ Թրանսա-
նըն նուֆուգու հէր շէյէ զալէպէ իտիպ,
վէ չօգըր, « պալ թուլթան բարմաղըն
եալար » տարպը մէսէլինէ իսթինտէն,
տէվէթի միւշարիլէյհա քէնտի զայրէթ
վէ թէվաստէթուէն մուգապիլ, էլ-
պէթթէ քէնտիսի իւնն շու իշտէն պիւ
բայ չըգարաճագ տըր գիւլի միւնէ զահիպ
օլտուլար իսէտէ, էօյլէ գիւլիւմէր պօշա
չըրպ, վազաա կիզիտէ պիւ բօլթիգա
վալաւըրդ եօգմուտուր պիլինէմէմիշ, վէ
իւլթուսի տախի շիմտիտէն լսեղըրլա
կէօրիւլէմէգ իսէտէ, սուրէթի զահիլէ-
տէ, տէվէթի միւշարիլէյհանն անճագ
ֆէտաքեարըր իւնն չալըշտըր անլաշը-
մըշ տըր :

Իմբէրաթօր նարօլէն հաղթէթլէրի
թարաֆընտան իթալէա զրալը հաղթէթ-
լէրինէ օգոստոս 11 տէ եաղըրան պիւ նա-
մէ պու խուսուսու թասալի իյէմէքտէ
տիւր :

« Չաթըր հաշմէթմէապըրդըն կէրէք
միւթարէքէ վէ կէրէք Բրուստա զըրալը
իւն Ալթըրիա իմբէրաթօրու հաղարա-
թը պէյնիտէ միւսալահանըն մուգատ-
տէմէլէրի զըմնտա զուհուրա կէլէն
իմգալարտան տօլաւըր ըուլի մուվաֆա-

գաթ իպրագ իթիկինիզ քէմալի մէմ-
նուսիյէթլէ մալիւմէթ օլմուշ տուր :

« Չաթըր հաշմէթմէապըրդ պիլիւսի-
նիզ քի, պէն վէնէտիլի տէյիլ պաշգա
պիւր նիյէթ, իլա թէհի եէրտէ տէօ-
քիւլէճէք օլան գանարըն էօնիւնա ալ-
մագ նիյէթիլէ գապուլ իյէտիմ, վէ
պէնիմ մագսէտիմ տայիմա, վէնէտիլի
քէնտի հալինէ պըրազմագ տըր քի, Ի.
թալէա տէվէթի Արա տաղալըրնտան թա
Ատրիաթիգ տէնիլինէ գատար սէրպէսթ
օլտուր :

« Վէնէտիլի պիւ տէֆա քէնտուէ
մալթը օլտուգա, գուրա ուսուլի, եա-
նի էքսէրիյէթի տրա իլէ քէնտի միւ-
րաւըր պիլիւսիլէ կէ միւսարաթ իտէ-
ճէք տիւր :

« Չաթըր հաշմէթմէապըրդ ըանա
ֆէհմ իտիկինիլիզ քի, շու աշվալը
հաղթէթլէր հաղթընտա տալի, անճագ
ինսանիյէթ վէ միլէթլէրին սէրպէս-
թիլէթի խաթըր իւնն չալըշտըր տըր :

« Գուրիէյէ կէլիշ օլան պիւ թէ-
լէկրաֆտան անլաշըրդընա կէօրէ, Թը-
րանսա տալիլիլէ վէքիլ օլուպ, մու-
վազաթ սուրէթտէ իտրիճիլէ վէքեա-
լէթիլի տախի իլա իյէմէքտէ օլան Մ.
լը մարգի տը Լալալէթ, եաղընտա պիւ
պէնանամէ նէշիլէ, Թրանսա տէվէ-
թիլին մէսէլէյի հաղթէթլէ թուլթու-
ղու բօլթիգա թարիլինի իյալահ իյէ-
նէճէք իմիշ :

« Ինկիլթէրրաւա ինթիլիապ մաւ-
տէսի մէսէլէսի կիւնտէն կիւնտէ քէսպի
ազամէթ իթմէքտէ օլուպ, ամէլէ թա-
ղըմալը Էվլէլէրի եալընըր գուրա վէ-
րիճիլէրին պիւ տէրէճէլէ գատար սուր-
լարը ալթըրըմալըր իթիլտա իթմէքտէ
իւլէն, շիմտի իսէ, հէր քէմալէ իլմիշ օ-
լան ինկիլթէրրա էհալիսինին կիլլի գու-

րա վիւմէսինի իտտա իթմէքտէ, վէ
պիւլիւր պիւ իլա Միթիլին նամ մէճիւ-
լէրէ թօրանարագ միւգաքէրաթա կի-
րիշմէքտէ, վէ Մ. Պալթիլ իլէ Մ. Պիլ
նամ սէրպէսթիլինէ թարաֆտարալը
իսէ նիշէ նուլթըր սէօլլէյէրէ, հէր քէ-
սի շու խուսուստա թահիլը իթմէքտէ
տիլլէր :

« Իթալէա տէվէթի ապէրինի թէն-
լիլ իթմէք իւզըն օլուպ, վէ Կարապալ-
տինին կէօնիւլիւ սալթըրլէրինէ տալի
եաղընտա եօլ վէրիլէճէք տիւր :

« Բօմստա Բարա հաղթէթլէրի պու
տէֆա Մարսիլէա իւն պիւ եպիսկոպոս
թաղալի իթմիշ օլմաղին, շու միւնա-
սէպէթլէ միւշարիլէյհա հաղթէթլէրի պիւ
գիւնաթէթ վէրմիշ, վէ էլշիլէր վէ Թը-
րանսըր ժէնէրալարը, վէ սալթըր Թրան-
սըրպ տալթէթ օլտուսուլար իսէտէ,
տիլիգ պիւ ուսուլէ թէվիլթան, քէն-
տի սուֆրալարընա քիմսէ գապուլ օլտու-
մամըշ տըր : վէ եէտի եիւզ սէնտէն պէ-
րու Բօմստա իլք տէֆա օլարագ պիւ
Թրանսըր եպիսկոպոս թաղալի գըլընա-
լը անլաշըմըշ տըր :

ՄԱՆՁՈՒՄԷՅՅԵ ՄԱՒՍՈՒՍ ԹԷԼԷԿՐԱՅ

Փարիս . 12 սեպտ . սապահըն սաաթ
4 վէ 45 տաղըրգաւընտա
Օսմանլը ֆօնտօլարը :

Փարիս 31 .
Լօնտրա 29-1 .

Բէթրապուրկտան մահը հալին 11 թարի-
լալլէ ալթըրան խապէրէ կէօրէ ժէնէրալ
Մուրաթիլէֆ վէֆաթ իթմիշ տիւր :

Ամսթէրտամտա էհալի թարաֆընտան միւ-
նիսիլալիլէյէ գարըր իզհարը ինթիլալ վու-
գու պուլմուշ տուր :

Էհալի Պօրսաեը պամըշ տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ՏՍԽԻԼԻՅԵՒ

Տէվէթի արկնէն իսթիգրազաթը խարի-
ճիյէ վէ Էսհամը-ուսուլիյէ ֆայիզի վէ րէս
էլ մալլէրինին թէտիյէսի իչին, գարշըլը
թախսիս իթտիկի վարիտաթըն սուրէթի թէր-
թիպ վէ հավալէսի հազգընտա, Մէճլիսի
խասսը վիւքէլատէ պիթթէնսիպ, պա իրա-
տէի սէնիյէ գարարկիր օլան նիզամաթ տըր,

Պիրինճի մատտէ. Տէվէթի արկնէ չիմտի-
յէ գատար ազա իթտիկի իսթիգրազաթը խա-
րիճիյէ ֆայիզի, վէ րէս էլ մալլէրինին թէ-
տիյէսի իչին, մուգալլէնամէլէրինտէ միւն-
տէրիճ օլտուղու վէճի իլէ, վարիտաթը մախ-
տուսէսինտէն գարշըլը թայիսի վէ թախ-
սիս իթմիշ տիր:

Իքինճի մատտէ. Իսթիգրազաթը խարի-
ճիյէ ֆայիզ վէ րէս էլ մալլէրինին թէտիյէսի-
նէ թախսիս օլտուան սալիֆ էլիքը վարի-
տաթըն հասըլաթը, իսթիգրազաթը խարիճի-
յէ ֆայիզ վէ րէս էլ մալլէրինին թէտիյէսինէ
լազըմ օլան մէպալիլտէն խայի ֆազլալը օլ-
տուղուտան, պու ֆազլա Լահաթը ուսուլի-
յէնին թագսիտէրինէ գարշըլը օլանազը մի-
տիլու, իւսթ թարաֆընս իւզուսի օլան մէ-
պալիլտի տախի, Տէվէթի արկնէ պէհէր սէնէ
վարիտաթը ուսուլիյէսինտէն պաշգաճա իք-
մալ իլէ էտա իլլէյէճէք տիր:

Իւչիւնճի մատտէ. Պինաէն ալէյհ, հէր
սէնէ մարթըն իպթիտաթընտա, Մալլէյէ Նէ-
զարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան իքի գըսմ
իւզըն, մախսուսէն պիր գայիմէ կարրըպ,
պու գայիմէնին պիրինճի գըսմընտա, Տէվ-
էթի արկնէն օլ սէնէ ալլըրընտա գատար
թէտիյէ իտէճէկի իսթիգրազաթը խարի-
ճիյէ ֆայիզ վէ րէս էլ մալլէրինին մըգտարընը,
վէ պուսըլըն թէտիյէսինէ գարշըլը թախ-
սիս օլտուան վարիտաթըն հասըլաթըն քէ-
միլլէթին, վէ պու հասըլաթըն իսթիգրազա-
թը խարիճիյէ թագսիտէրինի գարաթտըղ-
տան սօնրա, գալաճագ ֆազլասընը իւզէ-
րինէ, Լահամը ուսուլիյէ թագսիտէրինին
քեհամիլէն թէտիյէսի իչին, օլ սէնէ վարի-
տաթըն ուսուլիյէսինտէն իլավէ վէ թախսիս
իտէճէկի վարիտաթըն նէվ ու մըգտարըն իրա-
յէ վէ թէրգըմ, վէ պուստան պաշգա, չիւնքի
պու տիւնուն ֆայիլլէրինին թէտիյէսինտէ
չիմտիյէ գատար կէօրիլլէն սուուպէթ վէ
տախէմի ինթիլամըն սէպէսի սալիսի, գար-
շըլը թախսիս օլտուան վարիտաթըն թահ-
օիլ գէմանլարը տիւնուն ֆայիլլէրինին թագ-
սիթ գէմանլարըն ուլտուրուլմամասը խու-
տուսը օլտուղուտան, պու մահգուրու ին-
տիֆաի գըմընտա, հէր սէնէ սալիֆէլլէր
գարշըլը թախսիս օլտուան վարիտաթըն
թահսիլի, խաղինէճէ տիւնուն խարիճիյէ
վէ Էսհամը ուսուլիյէնին թագսիթ գէման-
լարըն ուլտուրուլարագ թէրթիպ օլտուուպ,
պու թէրթիպին սուրէթի տախի մէղքիւր
գայիմէնին իքինճի գըսմընտա թահրի գըլըն-
տըգտան, վէ լէտէլ արգ իրատէի սէնիյէ
միւթալլիգ պուրուլտուգտան սօնրա, օլ
գայիմէ նէզարէթի միւշարիլլէյհա թարա-
ֆընտան րէսմէն Պանգը Օսմանիյէ իթա իլէ,
գարշըլը թախսիս օլտուան մէպալիլտէն հա-
վալէսի իճրա օլտուանագ տըր. վէ մէղքիւր
գայիմէ նազարէթի միւշարիլլէյհա թարա-

ֆընտան, վէ Պանգը մէղքիւր ճանիպինտէն
Բուզնամէի ճէրիտէի Հալաթիս իլէ թիւրքի
ղաղէթալարընտ տէրճ իթտիլլէճէք տիր:

Տէօրտիւնճի մատտէ. Պանգայի Օսմա-
նիյէ հավալէ օլտուան սալիֆէլլէր մէճ-
մուսի վարիտաթտան, հէր այ զարֆընտա նէ
մըգտար հասըլաթ վիրուտ իտէրէք, Պան-
գաեա տախիլ օլտու իսէ, հէր աեըն զայէ-
սինտէ Մալլէյէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարա-
ֆընտան, վէ Պանգա ճանիպինտէն մէղ-
քիւր զաղէթալար վասըթալար իլան իթ-
տիլլէճէք տիր:

Պէշինճի մատտէ. Իսթիգրազաթը խարի-
ճիյէ վէ տախիլլէնէ թախսիսէն, պանգա-
եա հավալէ օլտուան սալիֆէլլէր ազճէ-
տէն մալլէյէ խաղինէսինին, Պանգա իլէ սա-
լիր ճիճէլլէրլէ վազը օլան մուսուլլաթընա,
Պանգա պիր ազճէ սարֆ իսէմէյիպ, օ մա-
ղուլէ մուսուլլէ իլլին Մալլէյէ նէզարէթի,
Պանգաեա պաշգա հավալէ թէրթիպ վէ ի-
թա իլլէյէճէք տիր:

Ալթընճի մատտէ. Սէնէ զայէթինտէ մէճ-
մուսի հասըլաթըն գարշըլը օլտուգարը տիւ-
նուն իլէտիյէ օլտուտուգտան սօնրա, Պան-
գատա ֆազլասը գալլը իսէ, պու ֆազլա-
իւր, Պանգա Մալլէյէ նէզարէթի ճէլիլէսինին
էմիլին սարֆ ու իթա իլլէնէճէք տիր:

Նէտիճի մատտէ. Պու Նիզամըն իլէմա-
միլի իճրասընա պին իքի եիւզ սէքսէն իւշ
սէնէսի մարթընըն իպթիտաթընտան, եանի
պին սէքիլ եիւզ ալթմըշ եէսի սէնէսի մար-
թընըն օն իւչիւնտէն իթիպարէն, չուրու
օլտուանագ տըր:

ԹԵՏԱՊԻՐԻ ՄՈՒՎԱԳՎԱԹԷ

Սէքիլինճի մատտէ. Իշ պու սէքսէն ի-
քի սէնէսինին էլհալէթուհիլի, նըսթը
կիւզէրան իթմէք, վէ սէնէսին իպթիտաթըն-
տան պէրու, խաղինէ իլէ պանգա պէշիլն-
տէ ճէրէկան իտէն, մուսուլլէ վէ մուհա-
սէպէ, վէ թարաֆէնտէն թուլթուսն դու-
նուտ ու տէֆաթիր, պալեատէ մուհարրէր
նիզամա թալթպիլան թուլթուլմամը օլմագ
հասէպիլլէ, չիմտի պու սէնէսին պաղըյէսի
օլան գըսմը հազգընտա, նիզամը մէղքիւ-
րուն թէմամիլի իճրասը միւմքին օլտուանա-
ճաղընտան, կալընըղ աղօսթօսուն իպթիտա-
թընտան, չուպաթ զայէթինէ գատար, Տէվ-
էթի արկնէն իսթիգրազաթը խարիճիյէ վէ
էսհամը ուսուլիյէ թախսիլլէրի իչին թէ-
տիյէ իտէճէկի մէպալիլտէն մըգտարընա,
պուսա գարշըլը թախսիս իթտիկի վարի-
տաթըն նէվ ու մըգտարընը միւպէյին տէֆ-
թէրի Պանգաեա իթա վէ հավալէսի իճրա-
օլտուարագ, սուրէթի տէֆթէր Մալլէյէ նէ-
զարէթի ճէլիլէսի, վէ պանգա թարաֆ-
լարընտան, մէղքիւր զաղէթալարա տէրճ
իթտիլլէճէք տիր:

Տօգուղունճի մատտէ. Պու Նիզամըն տ-
լէտտէվամ իճրասընա պա իրատէի սէնիյէ
պիլիսասա Մալլէյէ նէզարէթի ճէլիլէսի մէ-
մուր տուր:

Իշ պու սէքսէն իքի սէնէսի աղօսթօս
իպթիտաթընտան չուպաթը զայէթինէ գա-
տար, Տէվէթի արկնէն միւսթագրազաթը
խարիճիյէ վէ Էսհամը ուսուլիյէ թագսիթի

օլարագ, վիրէճէկի մէպալիլտէն մըգտարընա,
նիզամա մէնին սէքիլլէնճի մատտէսի մու-
ճիպինճէ, գարշըլը թախսիս օլտուան վարի-
տաթըն տէֆթէրի տիր:

Քիսէ.

29149 Էլլի տէօրթ սէնէսի իսթիգրազընըն
թըշրինի էվիլլէ թագսիթի:

45425 Ալթմըշ սէնէսի իսթիգրազընըն քեհա-
նունի սանի թագսիթի:

70843 Ալթմըշ իքի սէնէսի իսթիգրազընըն
քէզալիք:

70975 Ալթմըշ իւշ վէ տէօրթ սէնէլլէրի իս-
թիգրազընըն քէզալիք:

40589 Ալթմըշ պէշ սէնէսի իսթիգրազընըն
քէզալիք:

49975 Էլլի պէշ սէնէսի իսթիգրազընըն չու-
պաթ թագսիթի:

47084 Էլլի տէքիլ սէնէսի իսթիգրազընըն
մարտ թագսիթի:

294056

56849 Էլլի տէօրթ վէ Էլլի պէշ սէնէլլէրի իս-
թիգրազընըն իլլին, տօղուտան տօղ-
րուհա Մըսըր խաղինէսինտէն վէրի-
լէճէք օլան:

57000 Էսհամը ուսուլիյէնին թէմուղ վէ
քեհանունի սանի թագսիթիլլէրի:

627187

Պունա գարշըլը օլարագ, աղօսթօս իպ-
թիտաթընտան չուպաթ զայէթինէ գատար,
տախիլի սանտըղ օլմագ իւզըն, Պանգայի
Օսմանիյէ թախսիս վէ հավալէ օլտուան վա-
րիտաթըն մըգտարըն:

Քիսէ.

550000 Պէհէր այ Էլլի պին քիսէ օլմագ իւզ-
րէ, աղօսթօստան չուպաթ զայէթի-
նէ գատար եէտի այտա Բիւսուլմաթ
էմանէլինին կիւմիլէք վէ տիւնան
վէ թուղ վէ հարիր վէ սայիրէ վա-
րիտաթընտան:

Քիսէ.

08000 Ալհամը Բիւսուլմուստան:

045000 Իսթանպուլ վարիտաթըն իլլէ միւսքի-
րաթ Բիւսուլմուստան:

025000 Մըպ վէրկիսինտէն:

044000 Իզապէ օլտուան մէսքիւքեաթը մագ-
չուչա վարիտաթընտան:

050000 Մըսըն գամըն ճէտիտինտէն:

40000 Պանգատա մէվճուտ պուլտուան:

440000 Աթի իւզ զիքը սանճագլարըն վարի-
տաթըն ուսուլիյէսինտէն:

641500

Քիսէ.

06000 Սէլանիք սանճաղը վարիտաթըն ու-
մուսուլիյէսինտէն:

40000 Տըրամա սանճաղընտան:

25000 Այտըն սանճաղընտան:

50000 Էտիլլէ վիլայէթինտէն:

40000 Գարա-Հիսար սանճաղընտան:

25000 Սարուխան սանճաղընտան:

04000 Թըրհալա սանճաղընտան:

40000 Մէնթէշէ սանճաղընտան:

440000

Պապը-Ալի ճանիպի ալիսնուն Ման-գուժմիդտէ տէրճ խորմէք իւզրէ պունտան չէնտ կիւն էվլէլ թարաֆըմըզա կէօնտէրիւ-միշ օլան, վէ շահանը մէմնունիյեթ պու-լունան շու աթիտէքի պիր զըթա մահզէր իլէ պիր զըթա տախի մէքթուպուն սուրէ-թինի ախէն տէրճ խտէրիւ :

« Եանեա էյալէթի հագգընտա, Եունա-նիսթանտա թապ օլունան զաղէթալարտա պիր թաղըմ աղլիյաթ վէ ինստաթ տէրճ օլունուշ օլմաղա, պու քէյֆիյէթ մահէլի մէքթուրտէ մուգըմ էնալի միւսլիմէ վէ զալի միւսլիմէ իլէ Եունան թէ պասընըն զըպ-թէնիհայի ասար օլան ասըր մաստէլէթնարը ճէնապը չէնիշահիտէ մէշուտը պասըրէլէ-րի օլան քէմալը ասայիշ ու իսթիրահաթա միւնաֆի իսուկիւնտէն, զաղէթայի մէքթուրի թէգեթի ու թէգըիւ զըմնընտա, էնայիի միւսլիմէ վէ զայրի միւսլիմէ թարաֆընտան թանդիմ օլունուշ, Աթինատանէշր օլունան էթիւ-Ֆիլաքսի վէ Ավի զաղէթալարընա տէրճ օլունմադ իւզրէ, մահէլի մէքթուրէ կէօնտէրիլէն արզ ու մահզէր իլէ, Եանեա-տա մուզիմ Եունան թէպաասըր թարաֆա-րընտան թահրիր օլունուշ, մէքթուր զաղէ-թալարա տէրճ օլունմադ իւզրէ կէօնտէրիւ-միշ օլան մէքթուպուն սուրէթլէրի զիրտէ ախէն տէրճ օլունուշ տուր :

« Եունան զաղէթալարընտան 1866 թէմուդ 18 թարիխի, վէ 1058 րադամըլա, Աթի-նատա մաթպու Լթնո-Ֆիլաքսի նամ զաղէ-թալարա, Եանեա վուգուաթընա տայիր, պու քէրէ տէրճ ու իլան օլունուշ միւնադէտէ օլունան պիր գաշ ֆըրրայի խանտէֆէզա նազարը հայրէթ ու նէֆրէթի էնալի գա-տապաքը ճէլպ իթմիշ տիր :

« Պունլարըն պիրիմիսի կէրիպին մէթըթ-լիթինի վէքիլի Գանուօ նամ րահիպ թա-րաֆընտան, խաֆիկէթէն գըրգ իքի քիշի նազարը հիւքիւմէթտէ աղլի իթթիհամ օ-լունուշ օլունմադ իւզրէլի, իշպու աստէմ-լէրին պիր չօղու հապս ու թէվլըթ օլուն-մուշ օլունուշ հալտէ, Եանեա մէթըթիւ-տինի սոսթարը պուլունմադ միւնապէսէիյ-լէ, պունուշ քէֆալէթիլէ սէպիլէրի իսլա օլունուշ, իքիմիսի, Եանեա-ատասընըն տապաքը պուլունան Զթօ նամ շախս էն պիլիւք թէնիլքէյէ օղրամըշ օլունուշ հալ-տէ, իւշ տէվլէթի միւնապէ գօնսօլու-լարընըն թէվաասթ վէ մուսլիմէթիլէ, վէ Եունան գօնսօլուտան կիզլի օլարադ Բու-տիա գօնսօլաթօսու մարիֆէթիլէ, պունտան լէյլէն գաշըրըլըր, իւշիւնիւսիւ, Եան-եատա արամաշ օլան ասաքիլի Շահանէ լէ-վաղիմաթընտան մահրու գալտըրընտան, ճանիպի հիւքիւմէթտէն էնալի իսլամ վէ իրիսթիւնան վէ Եէնուտի ճէլպ իլէ, տէթթ մահ գատար հէքթիւն գուտրէթիւնէ կէօրէ, պէ հէր մահ եիկիրմի լիրատան եիւզ լիրահա գատար Հիւքիւմէթէ իյանէ էյլէմէլէրի խու-տուտ քէնտիլէրիւնէ թէքիլի օլունմուշ իսլտէ, պունլար վէ էզ ճիւմէ աղլիյատան Այտօնաթը Մէնլի աղա իշպու թէքիլի գապուլ իթմէյիպ, րէտտ իլէ ճէվապ վէր-տիքլէրի միսիլու, իսլամ վէ Արնապու

րուէսասը տախի ճէլպ իլէ, քէնտի մաս-րաֆլարըլա ասքէր ճէմ ու թէտարիք էյ-լէմէլէրի թէքիլի օլունուշ, գուտրէթ-սիզլիքլէրիւնտէն պահալէ ճէվապ վէրտիք-լէրի, տէթթիւնիւսիւ, Կարիպալտի իլէ իսլէնտէր պէյ թարաֆընտան թէքիլի օ-լունուշ, կէվալարըն ճէլպ ու նէշր իթմիշ օլունուշ ֆէսատամիւ խայլի րէսայիլի մուգիլրէյի եալընը հըֆգ իտիպ օգուեան տէյիլ, կէօրիւպ խապէր վէրմէյէլէր պիլէ իտամ իլէ, մահզարը միւնապաթ օլմալարը զըմնընտա, ֆէրմանը Ալի սատըր օլունուշ, պէշիւնի, ճիւլուսու Հիւմայունի հաղէթի միւլիւքեանէնի միւնապարըր օլունուշ կէ-չէն չէնրի հաղիւնըն օն իւշիւնիւսի կիւնիւ ինրա օլունան չէնրի ալիւնտէ, իղհարը շատի-մանի ու մէսէրէթ իլէն, հիւքիւմէթտէն տալէթ օլունան պէշ պին գատար իրիսթի-եան ֆամիլեսար իպարա իղպիար իթմէյի էվլէմէ գարալաշըրըլտըրընա մէպնի, հիւ պիր ֆամիլեսար կիլմէթիլի, ալթընընտը ճամըր գուրաք էնալիսնունտ օն սէքիլ պին նուֆուս տաղարտա պուլունուշ ֆըրրայարը օլունուշտան, իսթիսարէն ի-թայի ճէվապ չէյլէ աղաղ օլունուշ, չէյ-լէ քի, միւնալիլէյ Գանուօ հէր նէ գատար սըֆաթը էտէպ ու սատապաթա միւնաթա-սըթ վէ մէվուգ իւլ քէլամ պիր աստէմ ի-սէտէ, պունուշ էյլէ պիր իսպար վէ ի-ֆատէի միւնէրիտէպի իւզէրիւնէ զըպթէֆէր-մայի էզման ու էվլաթը ասըր մաստալէթ-հասըր ճէնապը Միւլիւքեանէտէ, պիլա թահգըր օթուգ զըրգ աստէմիւ հապս ու թաղեիլի, աստալէթ ու հաղգանիլէթի սէ-նիլէնէ միւնաֆի օլմաքը ճիւնէթիլէ, հիւքիւ-մէթի մահէլիլէ թարաֆընտան պէյլէ պիր հարէքթիլ զայրի մաղպուլէ գալման գապուլ վէ միւնէսալլէր օլմաթըրը, վէ պինապէրին շու զըրգ իքի քիշիլին հապս ու թէվլըթլէ-րինիւն ասլ ու ֆասըր օլմաթըրը լէտէլ հաճէ, էնէպիլ մէմուր վէ թէպալարը թարաֆա-րընտան տախի թաստիգ օլմաղընտա իշ-թիպահ օլմաթըրընա նազարէն, պունուշ քիզլի սարիհ օլունուշ, վէ տապալըն թէլա-լիւմ ու թէրպիլիէի միւնէթէվլէզի զէմմէթի պուլունան սիւպեան հաղգարընտա թալըր ու էտէպէ եաղընաեան միւնէթէնիլէ ի-գալընա միւնէսատի օլմաքը իւզրէլինէ, հիւքիւմէթին ասլա միւնապէլէսի օլմաթը-զըն մէտըթիլա վէ մէքթէպ միւնէվլէլիլէրի թարաֆլարընտան թարտ օլմաթըլա պըրա-գըպ կիլթիլի, վէ հաղգընտա ախէր կիւնա մուսլիլէ վուգու պուլմաթըրը, վէ պու հալ ճիւմէ ինտիւնտէ մայիւմ օլունա, Բուլա գօնսօլաթօսու թարաֆընտան տախի թաս-տիգ օլմաղընտա շըպէմիւ օլմաթըրըն-տան, միւնէթաքը քիւլիլէ ճէրճ տէյիլ տիր :

« Իսթէնիլէն լիրալար պահալընա կէլինէ, սայէյի գուտրէթվայէյի ճէնապը Շահանէտէ էյալէթտէ արամադ օլան ճիւնուտու ճէնա-պը Միւլիւքեանէնի մէտաշ ու թայիլնաթ-լարըլա, էվլաղիմաթը սայիլէլէրի քեալիլէն վաղթ ու զէմանիլէ թէտարիք վէ թէսլիլէ օլունմադտա, վէ ասաքիլի մէրգուլէ հըֆգ ու ասայիշ վէ ինգիպաթը պէլտիլէնէ քեա-ֆի պուլունմադտա օլունուշտան, ֆէվլէլ-

ատէ ասաքիլին ճէլպ ու ճէմիւնէ լիւղիւմ կէօրիւնմէտիլի, վէ պիր ֆարգ կէօրիւնմէ պիլէ տէվլէթին քիւնէյէ ինթիյաճը օլմալըպ, ուսուլու վէճիլէ, ճանիպի հիւքիւմէթտէն ճէլպ ու թէտարիք օլունարադ, լէտէլ հա-ճէ ճիւմէթէն մալթթէյէքթուր պէտէնիլի Ի-ֆայի խըտմէթի ասքէրիլէ իտիլէնէ կէօ-րէ, զաղէթանըն շու լիրա իանէսի վէ րու-էսա թարաֆընտան ասքէր թէտարիքի թէք-լիլի օլունուշ ֆըրրաք պահալընտա քի ի-ֆատաթը թիւրրէնաթտան իպարէթ տիր :

« Պունուշ կիպի քիւլիւպ ու րէսայիլի մուգիլրէյին տիւլու վէ ինթիյարը, հէր տէվլէթտէ մէմու օլունուշ կիպի, մէմալի-քի Շահանէտէ տախի մէմու օլմաթըլա, էյէ կէթիլիլէն էվրադը մուգիլրէյին զապթը, վէ միւնէսալիլէրինի միւնտէթի մահուտա-լա հապս ու թէվլըթիլէ միւնապաթ օլմաքը հիւքիւ գանուլիլէ ինապընտան օլունուշտան, զաղէթանըն տէտիլի կիպի, Կէվալար թարաֆլարընտան էյլէ քիլիլէթլու րէսայի-լի մուգիլրէյին նէշր օլունմուշ օլունա, պունլարըն հէքսի էլէ կէլմէլիսէ, էքսէրինիլ թուլու-մուշ օլմաղընտա չիւքիլ օլմալըպ, պու հալտէ միւնէսալիլէրինի զաղէթալըն լիւպ-նին իթթիլի տէրէնէ միւնապաթ մաղ-հար օլմադ լաղըմ կէլիլ իքէն, հիւ պիր վաղըթտա պէյլէ պիր հալի չէտիտ կէօրիւն-մէմիշ վէ կէօրիւմէսի զայրի մէմուլ պու-լունմուշ, վէ պունուշ կիպի եէվմի ճիւլուքը հիւմայունը Միւլիւքեանէտէ ինրա օլունան չէնրի ալիւնտէ, ումուլէն Եանեա գատապաքը էնալիսի վէ տիւվէլի էնէպիլէ գօնսօլա-րըլա թէպաասը գըշլայի հիւմայուն մէյտա-նընտա հաղըր վէ մէվուտ պուլունարադ, մէ-տուվ վէ զայրի մէտուվ իյնէ եէրէ տիւլմէ-նէնէք մէրթէպէ վուգու պուլան իզտիհամըն նէ տէրէնէ իղհարը շատի վէ մէսէրէթ իթ-տիլի միւնէլլէմ իքէն, զաղէթանըն պու-եօլտաքի իֆատաթը տախի պիւսպիլիւն թիւրրէնաթ օլունուշ տէրքեար, վէ իշպու-արաճիլիլէ վէ էնտիլէլէրի հէմիլէ պուն-լար իլէ մէլլուֆ օլան էնապը րէտտիլէնիլէն էսէրի իֆատաթը օլունուշտան, վէ էֆ-քեարը սէտիտէ իլէ թըպայի սէլիմէնիլ գա-պուլ իթմէտիլի հալաթը մէվմուլէնի, էնա-լիլ մէմէքթը գալման գապուլ իթմէյիպ, նազարը քէրիլէ իլէ պապըրընտան, վէ սա-լէի ասայիշվայէի ճէնապը Միւլքտարիտէ ա-սայիշ ու իսթիրահաթը էնալի պէր քէմալ օլարադ, վուգուաթը միւնէթէնիլէ մէգ-քիւրէ հիւ պիր վաղըթտա վուգու պուլա-հարադ, պունլար սըրֆ արաճիլիլէն իսլա-րէթ իտուկիւնտէն, հաղըրաթը հալի արզ ու պէեան պուեուրմադ իւզրէ, իշպու ա-րիղէի աճիլանէմիւ ճիւմէմիւ թարաֆըն-տան իմզա վէ թէմիլիլէ թաղտիլիլէն ճիւ-րաթը գըլընտը, օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմու ֆէրման հաղըրէթի մէն լէհիւլ էմրին տիր :

Իշպու արզը մահալիլի աճէպանէմիլիլ իսի-թամը ագապիլնտէն Ավիի նամ տիկէր պիր Եունան զաղէթալարըն 1866 թէմուդ 19 թարիլի վէ պին եէտի եիւզ եիկիրմի պէշ

Նիւմերօլու նիւսիսիստէ, մէմօրէն պու հալալիյէ թէշրիֆ պուլուրան պիրիսի օր-տուլի հիւսնայունու միւշիւրի տէվլէթլու Ապ-տիւլ ֆէրիմ բաշա հալրէթլէրի էնայիլի էյա-լէթի իլիսաֆէ իթմէ ք վէ վէրկիւ թարհ իլլէմէք նիյէթիլլէ, թարաֆը տէվլէթտէն կէօնտէրիւ-տիկի, վէ միւշարիլլէյին պու ճանիպէ վիւ-տուլունտան սօնրա, հիւքիւմէթի մասէլլիլլէ ճանիպլլտէն, էնայիլտէն իւնէթլէն աղճէ ա-րանրլանսընա թէշէպպիւս գըլընտըղը ֆըզ-րալարը միւնտէրիճ օլուպ, պու ֆըզրալարըն տալիս էվլէթլէրի կիպի, գաթան ապ ու ֆասլը օլմայրպ, սըրֆ էքեաղիպ ու արա-ճիֆտէն իպարէթ պուլունտուղունտան, արզ ու իֆատէսի պապընտա էմր ու ֆէրման հաղ-րէթի մէնլէհիւ էմրին տիր օ

283 րէպիւլ ախըր 3 (իմզա 73)

ՍՈՒՐԵԹԻ ՄԷՔԹՈՒՊ

Մա՛ը հալին օն սէքիլի թարիսի վէ պին օթուզ սէքիլ նիւմէրօուլլա չըղան դա-զէթանըղտա կա՛հաեա տայիր տէրճ օլու-նան մէվատու, սըրֆ արաճիֆ ու էքեաղիպ-տէն իպարէթ օլտուղունտան, ճիւմէմիլլին հայրէթ ու թէէսալիֆինի մուճիպ օլուպ, իշ պու հալատիսին անճաղ մու խպիրիսիլլին սուլի նիլլէթլինտէն նէշէթ իլլէտիկի անլա-չըլմը տըր. գիրա նէ կանեա վալիսի տէվ-լէթլու Ա՛մէտ բաշա հաղրէթլէրի թարա-ֆընտան, հէմ-մէղհէպիմիլլտէն հիշ պիր քի-մէանէնին հապսէ իլզա, վէ նէ էնայիլտէն ֆէվլէթտէն պիր իյանէի նաղտիլէ թալէպ օլունտուղունտան միւլի մէսպուզ տէլի տիր, վէ սլունա միւմասիլ սաշմա վէ սալիան չէյ-լէրին հիշ պիրիսիլլին իւսս ու էսապը օլմա-տըղը կիպի, կաւնան գօնաօլտու մօսիէօ ֆրանսիսիլլին հաղընտա տալիս թա՛րիւր իլլէտիկի ալլիլիպթ տալիս պու դապլլտէն օլտուղու տէրքեար տըր. պինաէն ալլէյ սլէօլլէ արաճիֆ վէ թիւրրէնաթըն թէքղի-պիլնէ վէ մուխպիրիսիլլին թաղպիլիսէն միւ-սարապթլա պէրապէր, կունան թէպաա-սընտան օլուպ, կանեա տայիմա ասալիշ ու իսթիրսնաթ իւղրէ թէպիլիւզ վէ իւրա-րը էվզաթ իթմէքսէ օլտուղունտուղտան, իշ պու մէքթուպուն թա՛րիւրինի վաճիպէյի ղլիմէթլիլլտէն ատտ իթմիշ օլտուղունտու-տան, դազէթանըղա տէրճիլիլլէ րէճա իլլէրիլլ

ԱՍԱՆԱ ՄԱՂՁԻՐԻ

Արղուհալ գուլարը տըր քի, պու գուլ-լարը Սիւ Ս. Աթոռումուղուն Ատանա ճէ-մասթը պուլունտուղունտուղտան, էպա ու էճտատտան պէրու արղու էտէպիլմիլլիլլ քի, շու աթոռումուղ պիր նիֆաճա իսիսալ օլուպ-տա նիլլաճըղըղտան գուրթուլանըտըղ տէ-յի, համտ օլտուն իքի չէշիտ միւնասէպէթի-միլլի Ալլա՛ վէրտի պիլգէ Բատիշանըղըն ապէյի սէնիլլէրիլլտէն, էմա չի՛ ֆայիտէ քի սապըգալը Նիկոզոս եպիսկոպոս ֆէնտապը-լըղըն հիւ հօլունու էօյրէնիլլ օլտուղուն-տան, չիւնքի պիրիսի Սիտէ չիլլէյի չէնիլլ աղաղը նամէրղիլլէսիլլտէն տօլայը, Միքայէլ կաթողիկոս իպրոսիմ բաշա իտարէսի իլէ, անաղարըրըրանիլլը Ագեալա սիւրմիւշ տիր

պիր չօգ տաեազ տէօշէտիքտէն սօնրա, ի-քինճի պիր գաշ սէնէ օրատա մօյօղ թաշը-տըգաւս կրուսաղէմէ Պօղոս պատրիարքա րէ-ճա իտիպ գուրթուլունտէ վէ կրուսաղէմէ կիթ-միշ իսէտէ, օրատա քէլ էվլէլլ քէնտիլի դապթ իտէմէսիլլինտէն, Պօղոս պատրիարք օրատու-տա իսթանապօլա սիւրմիւշ տիր. իւշիւնճիւ իս-թանապօլտան Ուրֆա առաջնորդըղունտու պիր թէտպիր իլլէ գաբըպ, Ուրֆատա տա-հա էշէտտի ֆէնալըղտա պուլունտուպ, պէյ-կիրին դարըն ալլընտան անաղարըր բուխա-ղուլու Չէյթիլլէ սիւրկիլլէ օլմուշ տուր պա իրատէի Շահանէ. տէօրտիւնճիւ պիր վաղըթ սօնիլլա իսթանապօլա կիտիպ ատէմ եօնսուլ-լուղունտա վէքիլլիլլ գայիմաղամըղը վէրիլ-միշ, Թաղէոս եպիսկոպոս եպիսկոպոս օլ-մաղ իշլին, էլմիւսիլլէ կիտիպ կէլիլլէյիտէք, էմա քէլ էվլէլլ պէտ տիլաղտա պուլու-նուպ աթիրալարտան գօլունտու իսէտէ, Թա-կոռ պատրիարք կիլիտէն Միքայէլ կաթու-ղիկոսա եաղըպ Շու պէլանը գապթ էթ էլլէրիլլ գայրը՝ տէյի սիւրկիլլէ միսալի Սիսէ կէօնտէրմիշ իսէտէ, մէքթուպունտա եաղ-միշ քի իսթէրսէն վէքիլ էթ քի, պիր եէրէ կիթմէյիլլա աթոռտան տիշարը չըգմասըն տէյի, կաթողիկոս գապուլ իթմէմիշ իսէտէ, եա-ղընըր րէճա իտիպ գապուլ իթտիրմիշ, վէ իշլէ վէքիլլիլլէ տէվլը կէշմէտէ շալէպէ կիտիպ սէրպէսթմէ պէտ ալաղընը իճրա իթմէքտէ օլմուշ տուր. Վիրալոս կաթողի-կոս վանքըն էշեալարընը տալա վէ իթա-աթըղըղընտան ատտ ու ֆիրեատ իտիպ, Գայսէրիլլէ վանքընա սիւրկիլլէ օլմասըն իս-թիտա իթմիշ, ֆէրմանը չըգմը, օլտու պէ-չինճի. լաքին իշլիթտիկի կիպի Գաթօլիք օ-լուպ պիր վաղըթտան սօնրա տէօնտիկիւն-տէ թէքար իշգար իսթանապօլա իսթէնմիշ կիթմիշ տիր օլտու աթընճը. իսթանապօլա հէր քէս քէնտի մէշղուլլէթլինտէ իքէն, պիր հօլ ուլա Մարաշա վէ շալէպէ կիտիպ, պա-տէհու Սիսէ կէլմիշ տիր, իշտէ Սիստէտէ չիմտի միլլէթլին րէյինի թա՛սիլ իթմէղտէն իւրսըղըղ իլէ գալուլարը գաբատըպ Գա-թօլիք եպիսկոպոս Յարութիւնտան կիճէ հա-րընը օծել օլմուշ, կոնդակընտա կէօրտիւ-նիլլ օրնուլթիւնունտա կէօրտիւնիլլ. Ա-րիստակէս եպիսկոպոսուն հէնկեալմընտա մէք-թուպի սաթի վէ թէլէկրաֆը սամիլլէր քէշի-տէ օլունտու իքէն հօլունու պուլտու, չիմ-տի Միլլիթի Յիդապա՛ սըրաղան իլէ կէլէն մէքթուպարը վէ մէքթուպի սամիլլի, վէ թէլէղաթը սամիլլի պօշա չըգարընճայա դա-տար չալըշտը հօլունու պուլտու. իմտի, սիդ քի միլլէթլին հաղընը հաղը իթմէք սէտիրին-տէսիլլիլլ, Պապը-Ալլիտէն րէճա իտիպ հաղ-ընըղը հաղը իտէսիլլիլլ. միլլէթ տիմէք բաթ-րիքիսանէմիլլ տիմէք տիր պա իրատէի Շա-հանէ. Պիր գաշ սաթիլլէ իմզալար թօլայըպ օծումտան սօնիլլա Պապը-Ալլիի ալտատաճաղ իսէ, տիմէք քի սիդ րէճա իտէմէղ քիմէ-լէր օլտուղունտուղու ալլէմէ պիլտիրիսիլլա-նուղ. Վիլիկիանըն թէքմիլլ աճալիսի իմզա վէրիպ իսթէսէ պիլլէ ումում էրմէնիլլին ին-տիլտէ պիր նօղթա վէ պիր գէրրէ տիմէք կի-պի տիր, ալլէ իտուտա քի հէմ աղ հէմ սաթիլլէքեար չէշիտ չէշիտ սաթիլլէքեարըղ

իլէ, էկէր օլ գատար իմզալար վար իտի իսէ բաթրիքիսանէլլէ կէօնտէրսէտէ ինթիլապը եօլու իլէ օլա, վէ պատգամաւորլար կէ-լիպ միւթտէլլէմէլլէրտէ, Սահմանադրուլուն մուճիպլլնէ եէմին վէ սայիր ֆէրիլլէրիլլի իճրա իտիպ, օծել օլմալտան, կաթողիկոս յիշել օլաաա, օծում վաղթլինտէտէ հրա-շարաղըա տալ էօլլէն պին անաղ պիր ա-եաղա գալապալըղ իլէ օծել օլա օլմա՛ղ մը իտի. սապըգալը տըր օլմաղ քիմէ գապուլ իթմէղ օնուն իշլին իւրսըղըղ սաղ օլտուն, էկէր հաղընըղը իպթալ իտիպ Նիկոզոս կաթողիկոսա տէլէճէք օլուր իսէնիլլ, պիլլտէ չարէմիլլէ պաղարըղ, պու պէհիլլիլլ յօգմայը զօրուլա ճէպրի պիլլէ եուլտուրաճաղ ք հս իսէ վէպալի պօյնունա օլտուն հուղուրի մասշէրտէ, եօղ քի պու գուլարընըղա էվ-լատ նաղարըլա թէրահիւմ իտէճէք օլուպ, պիլլիւն ճան ու ճէսէտ իլէ ճահա ու իգ-տամ իտիպ իշգարընը թաաաիլ իթմէյէ հիւ-մէթ իտէրսէնիլլ վէլիլլ նիւմըղըղընըղ, հէր ան վէ հէր վաղըթ վէ սէրթաճըմըղ է-ֆէնտիլլիլլալ պիլլէր տալիս էտաա պէն-տէկեանը մարուղ հէմիշէ:

Ատանա Լուսաւորչական Հայ
ճէմաաթըղ ղուլլարընըղ. (335 իւլ)

— Մէճիլիս իտսս վիւքէլա մէմու-րին ֆիրաւմընտան իւպհէթլու տէվլէթ-լու Մուսթաֆա Նայիլի բաշա հաղրէթ-լէրի կէշէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ կիրիտ ճէզիրէսիլլէ միւլթէվէճճիւ հէն Տէր-սէա-տէթտէն հարէքէթ պուլունտուլար տըր օ

— Էրզրումտա պուլունտան մէհաճիլլին գօմիսիօնու րէյիսի միրիսիլլանը քիրամ տէն սաաաթլու րէսուլ բաշաեա նշանը Ալի Օսմանիլլին իւշիւնճիւ իլլաթպէսիլլ տէն պիր գըլթալը իհսան պուլունտուլար տըր օ

— Մանղումէմիլլին 123 ինճի նիւսիս-սի իքինճի տէֆա օլարուղ պաաըլմըղ օլ-տուղունտան սաթիլլալարընըղտա պու-լունտաղտա տըր օ

— Սայը կիւնքի Մասիստէ ալէյհիմիլլա տէ իրթիքեալ օլունտան պիր իթթիլլանըն ճէվաղընը եարընքի Մանղումէյէ տէրճ իտէրիլլ օ

— Պու կիւն թարաֆըմըղա չարքը-նըն պիրիսի թարաֆընտան, շէհիւ բօս-թաաընա վէրիլլէրէք պիր գըլթա քիւլթ ու հաղարէթ մէքթուպու կէլմիլլ, վէ իմզա եէրիլլտէ քէնտի սուրէթի, եանի պիր ատամ. . . րի կէօրիլլիլլ օլտու-ղունտան, մէրգում չարքընըն շու եէնի սուրէթ վէ սըլֆաթընը թէպրիք իտէրիլլ օ

ՍԱՀԻՊ ՂԱՁԵԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆԹ ՀԵՐԱՍԵՐՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆԵՏԵ
ԳԵՑ-ՕԼՈՒԹԱՍ ՏՈՂԻ Ի ԵՈԼԵԱ, ՅՈԹՈՂԱՅ ԱԳՏՈՒԼԼԵ
ԳՊԱՏԵՐԻԼԵ ԳԱՐԵՐՈՒՄԱ ՆԻՍԵՐՈ 3 19